

Motion till riksdagen

1988/89:U580

av Claes Roxbergh m.fl. (mp)

EG-anpassningen och jordbrukspolitiken

För motivering, se också motion mp150 angående Sverige och Europasamarbetet.

EG:s jordbrukspolitik, CAP, har varit en av organisationens största stötestenar, eftersom varje land av olika skäl har velat hämma den fria marknadens mest förödande effekter för sitt eget jordbruk.

En helt gemensam jordbruksmarknad får samma verkningar som inom andra produktionsområden; koncentration av produktionen dit den är "lön-sammast" och nedläggning av den på andra ställen. Eftersom jordbruket i Västeuropa har bedrivits småskaligt och i alla landsdelar, också där industri saknas, blir de sociala och regionala effekterna av jordbrukskoncentration större än beträffande industrin; därav svårigheterna t.o.m. för EG att harmonisera internt.

För Sverige har en analys funnit att EG-samordning skulle leda till att "mjölkproduktionen skulle sjunka med ca 24 procent". Man "bör observera att mjölkproduktionen dominerar producenternas inkomster", påpekar skribenten, Eva Rabinowicz, som medverkar i EG-positiva SNS-boken Europa och Sverige (red. Carl B. Hamilton); hon avrundar med varningen: "Man kan med fog ifrågasätta det norrländska jordbrukets framtid om Sverige är med i EG".

Samtidigt skulle spannmålsproducenterna kunna tjäna på EG-anlutning, en förhoppning som låg bakom de danska böndernas positiva inställning till EG-inträde i början av 1970-talet och nu har präglats mycket av LRF:s inställning till den pågående EG-anpassningen i Sverige.

Att en EG-anpassning av jordbruket faktiskt tycks pågå framgår bl.a. av den s.k. ESO-rapporten som föreslår att det nuvarande jordbruksstödet på 13 miljarder kronor ska slopas. I själva rapporten talas visserligen endast om GATT-reglerna, men i samband med att den presenterades hänvisades också öppet till att ett jordbruk enligt ESO-modellen skulle bli mer EG-anpassat. Om Sverige ska ha ett närmare samarbete med EG, sägs det, kan det svenska jordbruket inte ha kvar nuvarande gränsskydd.

LRF:s reaktion mot ESO-förslaget är intressant. Inför tanken på att Sverige ensidigt skulle avveckla gränsskydd har LRF reagerat hårt: "Ett utslag av teknokratisk cynism som slår bönderna rakt i ansiktet."

Som framgår av miljöpartiets partimotion om jordbrukspolitiken bygger vårt motstånd mot en EG-anpassning av jordbruket inte på att vi anser att den svenska jordbrukspolitiken är bra. Långt därifrån.

Men en EG-anpassning av jordbruket skulle allvarligt försvåra en övergång till biologisk odling som är nödvändig av miljö- och hälsoskäl. Sådan

odling kräver bibehållen areal. Dessutom bygger de redan befintliga biologiska odlarna ofta en del av sin ekonomi på mjölkproduktion.

Mot. 1988/89
U580

Allt tyder på att EG-jordbruket kommer att utvecklas i riktning mot storskaligt industrijordbruk. Om svenska biologiska odlare skulle utsättas för konkurrens från dem på en fri EG-jordbruksmarknad, skulle de slås ut (liksom småbönder och biologiska odlare inom EG-området). EG-harmonisering av jordbruket kan bli ett dråpslag mot stora delar av miljöpolitiken, livsmedelspolitiken och landskapsvården och omöjliggöra den sorts förändring som miljöpartiet de gröna kräver och andra grupper ibland talar om.

Visserligen har EG ännu ingen gemensam harmoniserad jordbrukspolitik, men målsättningen är klar. ESO-rapporten innehåller visserligen en del intressanta inslag, men visar också att det finns kretsar som är inställda på att lösa svenska jordbruksproblem genom starkare anknytning till hela eller delar av världsmarknaden. Hittills har riksdagen ansett att svenska jordbruksproblem bör lösas med andra metoder. Särskilt om man på allvar vill gå över till ett miljövänligt jordbruk kan inte anpassning till yttre marknader som inte besväras av liknande krav vara en lösning.

Därför bör riksdagen slå fast att jordbruket på inga villkor får EG-harmoniseras!

Hemställan

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att jordbrukspolitiken till ingen del får inbegripas i EG-anpassning.

Stockholm den 24 januari 1989

Claes Roxbergh (mp)

Per Gahrton (mp)

Inger Schörling (mp)

